УДК 351:342.25

Юрченко Валерій

ORCID iD 0000-0003-2238-1206
e-mail: valaleks@ukr.net

ДОСЛІДЖЕННЯ ШЛЯХІВ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, ЯКІ ПОКЛАДАЮТЬСЯ НА ЄДИНУ ДЕРЖАВНУ СИСТЕМУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ У ВІДБУДОВНИЙ ПЕРІОД

https://doi.org/10.33269/2618-0065-2024-1(15)-46-66

Анотація. Предметом публікації статті є дослідження шляхів виконання основних завдань єдиної державної системи цивільного захисту у відбудовний період. Наголошено, що для успішного розв'язання завдань щодо відбудови та розвитку України необхідна всебічна допомога розвинутих країн Європи і світу загалом. Здійснено аналіз основних положень Плану відновлення України, особливостей його практичного втілення в життя. З'ясовано, що у цьому документі передбачено виконання 15 Національних програм відбудови та розвитку нашої держави. Встановлено, що для його реалізації в Україні створена Національна рада з відновлення та розвитку, а також Державне агентство відновлення та розвитку України. Визначено, що вирішальною умовою успішної реалізації Плану відновлення України є якісне виконання завдань суб'єктами забезпечення цивільного захисту населення та території єдиної державної системи цивільного захисту. Водночас у статті наголошено на складових, які є необхідними для гарантування цивільної безпеки населення й території, зокрема на забезпеченні та переоснащенні пожежно-рятувальних підрозділів спеціальними та пожежно-рятувальними автомобілями; забезпеченні розвитку мережі добровільних і місцевих пожежно-рятувальних підрозділів, покращенні їх матеріально-технічного забезпечення; збільшенні можливостей сил цивільного захисту щодо їх реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події; забезпеченні подальшого розвитку єдиної авіаційної системи безпеки та цивільного захисту; задоволенні потреб сил цивільного захисту у відповідних типах безпілотних літальних апаратів для пошуку й рятування населення в зоні надзвичайних ситуацій тощо. Зроблено висновок, що тільки за умови спільних зусиль керівництва та Уряду держави разом з усіма суб'єктами забезпечення цивільного захисту, плідної співпраці з розвинутими європейськими країнами та світу можливе успішне розв'язання завдань щодо відновлення всіх галузей національної економіки та розвитку держави у повоєнний період, та запропоновано напрями подальших досліджень на тему статті.

Ключові слова: відбудовний період, План відновлення України, міжнародна спільнота, єдина державна система цивільного захисту, суб'єкти

забезпечення цивільного захисту.

Постановка проблеми. Агресивна війна Росії в Україні, яка триває понад два роки, звела нанівець всі плани розвитку держави, завдала небачених людських страждань, матеріальних збитків житловому господарству, промисловому та продовольчому виробництву, об'єктам критичної інфраструктури.

У ситуації, яка складається на території України, виникає проблема щодо відновлення та розвитку країни у повоєнний період. Непомірні завдання щодо відновлення та розвитку країни покладаються на суб'єкти забезпеченя цивільного захисту (далі – СЗЦЗ). Отже, нагальною науковою проблемою є дослідження виконання основних завдань щодо відновлення та розвитку країни, які покладаються на єдину державну систему цивільного захисту (далі – ЄДСЦЗ) в умовах повоєнного періоду, що і є предметом публікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання повоєнного відновлення України розглянуто у наукових працях зазначених нижче дослідників.

М. Трещов на прикладі проведеної так званої шокової терапії у країнах Європи у післявоєнний період обґрунтував шляхи повоєнного відновлення й реконструкції України та визначив джерела фінансового забезпечення цих процесів [1].

О. Охріменко, Р. Попов оцінили завдані війною збитки інфраструктурі, визначили основні завдання щодо відновлення економіки України з узагальненням досвіду інших держав, здійснили аналіз механізмів післявоєнної відбудови країни з метою виявлення потенціалу відбудови та відповідності його програмним цілям стратегії відновлення економіки України [2].

I. Irtyshcheva, I. Kramarenko, I. Sirenko дослідили питання глобального економічного зростання під час війни в Україні, здійснили аналіз воєнної економіки та повоєнного економічного розвитку країни, визначили, що глобальний соціально-економічний розвиток залежатиме від найважливіших факторів: енергії та продовольства [3].

В. Борщевський, В. Засадко, Є. Матвєєв розглянули плани відновлення України, висвітлили механізми реалізації завдань

щодо модернізації української економіки та оновлення її інфраструктури в середньо- та довгостроковій перспективі [4].

І. Сисоєнко, Д. Карлюка здійснили моніторинг проєктів міжнародної технічної допомоги, розглянули питання її використання відповідно до нормативно-правової бази України [5].

В. Данкевич, Є. Данкевич, А. Данкевич, В. Наумчук розглянули та узагальнили фактори, які сприяли відбудові тих чи інших країн, а саме – післявоєнному відновленню у Південній Кореї, Боснії і Герцеговині, Хорватії, довели, що зазначені результати можуть бути використані для відновлення України [6].

D. Skidmore, D. Wessel, E. Asdourian наголосили на тому, що на реконструкцію спочатку мають бути залучені державні кошти, які матимуть вирішальне значення на першому її етапі та забезпечать необхідні стимули для залучення приватних інвестицій, що дедалі відіграватиме важливу роль в економічному відновленні країни. Для координації фінансових потоків в Україні пропонують створити національне фінансове агентство [7].

A. Knapp проаналізував такі питання: як відбудувати Україну і звідки взяти гроші. Наголосив, що зазначене вже обговорювалось міжнародною спільнотою, зокрема на конференції Ukraine Recovery Conference 21–22 червня 2023 року, а також досліджувалось у Віденському інституті міжнародних економічних досліджень (WIIW) у співпраці з Інститутом Гроуфорда в Києві, де розглядалося, на чому український уряд має зосередитися під час реконструкції та як можна гарантувати її фінансування в довгостроковій перспективі [8].

A. Ozerdem визначив, що знадобляться тривалі та комплексні зусилля з відновлення, щоб підняти Україну з руїн і забезпечити мирне середовище для життя переміщених осіб. Крім того, наголосив, що перед тим, як розпочати серйозне планування післявоєнної реконструкції, міжнародні донори та Київ повинні мати чітке розуміння викликів, які можна очікувати. Також зазначив, що політичний контекст, у якому допомога надається та використовується, є домінуючим

фактором із далекосяжними наслідками [9].

C. Mills, Ph. Brien, P. Butchard наголосили, що планування постконфліктного відновлення в Україні керуватиметься набором таких ключових принципів, як:

– пріоритети відновлення має визначати український уряд;

– реконструкція повинна трансформувати та модернізувати українське суспільство і твердо поставити його на шлях європейської інтеграції;

– партнерство та залучення заінтересованих сторін у державному, приватному та третьому секторах матимуть вирішальне значення для здійснення реконструкції;

– прозорість реалізації та нагляд з боку міжнародних донорів [10].

D. Szeligowski визначив, що країни G7 створили платформу для координації майбутнього відновлення України, а ключем до будь-якої успішної реконструкції буде надання післявоєнній Україні дієвих гарантій безпеки, від яких, зрештою, залежатиме залучення приватних інвесторів, проаналізував роботу Конференції з відновлення України в Лугано, Швейцарія [11].

С. Завгородня з'ясувала детермінанти для розроблення державної політики щодо повоєнного відновлення України, які спрямовані на сприяння самоактивації населення щодо підвищення якості його життя [12].

О. Карапетян визначив сутність суверенних фондів і сформував основні етапи їх розвитку, окреслив першорядні класифікаційні ознаки, притаманні суверенним фондам [13].

S. Shumska, A. Gaidai, V. Blyzniuk вказали на негативний вплив зовнішніх чинників на добробут українців, а саме – військову агресію Росії, навели результати соціологічних опитувань, що підтверджують жахливі наслідки військового вторгнення в Україну, показали втрати, які довгостроково вплинуть на різні аспекти життя українців, наголосили на важливості гуманітарної та благодійної міжнародної допомоги Україні, обґрунтували політичні заходи, які необхідні для відновлення рівня добробуту-буття українців унаслідок

військової агресії, а також підвищення їхнього достатку в післявоєнний період [14].

В. Юрченко розглянув роль інженерно-технічних заходів цивільного захисту щодо захисту об'єктів критичної інфраструктури в умовах особливого періоду, визначив, що такий захист можливий тільки за умови якісного розроблення та ухвалення технічних рішень [15].

У зазначених розвідках висвітлюється досвід післявоєнної відбудови інших країн, проте питання виконання завдань ЄДСЦЗ у відбудовний період на сьогодні в Україні залишається недослідженим.

Метою статті є дослідження шляхів виконання основних завдань ЄДСЦЗ у відбудовний період.

Методи дослідження. Під час дослідження використано такі методи:

– аналізу та синтезу (аналіз відкритих даних, їх обробка та використання);

– систематизації та системнно-структурного аналізу, що дали змогу здійснити аналіз ЄДСЦЗ як системи загалом та виявити і проаналізувати складові зазначеної системи, їх зв'язок між собою;

– формалізації та абстрагування (дали можливість під час дослідження перейти до розгляду ролі та місця ЄДСЦЗ як складової національної безпеки держави).

Виклад основного матеріалу. «Особливий період охоплює час мобілізації, воєнний час і частково відбудовний період після закінчення воєнних дій» [16]. Саме відбудова України вже є на порядку денному. Важливою подією з питань відновлення України стала Міжнародна конференція (URC 2022) у м. Лугано, яка стала політичною платформою, що забезпечила міжнародне партнерство для відновлення та розвитку нашої країни [17]. Саме там представлено план післявоєнної відбудови держави [18]. Результатом її роботи стала спільна декларація про підтримку України на шляху відновлення після військової агресії РФ.

Міжнародна спільнота, зокрема Європейська комісія, 18 травня 2023 року затвердила План відновлення України,

в якому передбачили вирішення таких питань:

– «відбудова всієї інфраструктури за найновішими стандартами та європейською політикою;

– модернізація української держави та наших інституцій;

– максимальна інтеграції України з Європейським Союзом в усіх сферах і напрямах;

– економічна трансформація, зокрема нові можливості для українського бізнесу» [19].

Зазвичай не залишився осторонь і Світовий банк, який здійснив оновлену оцінку потреб України на відновлення та відбудову. З лютого 2022 року Група Світового банку мобілізувала для України понад 38 млрд дол. США фінансової підтримки, з них понад 30 млрд дол. США вже надійшли до України (станом на 5 грудня 2023 року) [20].

План відновлення України (далі – План) спрямований на прискорення стійкого економічного зростання до 2032 року. У межах Плану визначено перелік 15 Національних програм для досягнення ключових результатів, таких як: виконання проєктів – 850, щорічний приріст ВВП – близько 7%, загальна сума фінансування – 750 млрд дол., передбачається досягнення Індексу економічної складності – найуспішніших 25 країн, Індексу людського капіталу – найуспішніших 25 країн. Серед Національних програм визначені такі, як «“Зміцнення оборони і безпеки” (50 млрд дол.), “Прагнення до інтеграції в ЄС” (<1 млрд дол.), “Енергетична незалежність та Зелений курс” (130 млрд дол.), “Відновлення та модернізація житла та інфраструктури регіонів” (150–250 млрд дол.), “Відновлення та модернізація соціальної інфраструктури” (35 млрд дол.), “Відбудова чистого та захищеного середовища” (20 млрд дол.) та інші» [18].

Для виконання зазначених Національних програм відновлення України згідно з Указом Президента України від 21 квітня 2022 року № 266/2022 створено Національну раду з відновлення України від наслідків війни [21] та затверджено Положення про неї.

Реалізацію проєктів відбудови країни покладено на

Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України, яке створене на базі Держагентства інфраструктурних проєктів та Держагентства автомобільних доріг.

Водночас внесено зміни до відповідних нормативних документів щодо визначення додаткових завдань ЄДСЦЗ в умовах відбудовного періоду [22–24]. Додатковими завданнями ЄДСЦЗ у відбудовний період є [23, ст. 8]:

– «проведення цільової мобілізації для ліквідації наслідків ведення воєнних дій та надзвичайних ситуацій (далі – НС);

– ліквідація наслідків воєнних дій у населених пунктах та на територіях, що зазнали впливу засобів ураження;

– вжиття заходів для відновлення об'єктів критичної інфраструктури (далі – ОКІ) сфери життєзабезпечення населення;

– визначення населених пунктів та районів, що потребують проведення гуманітарного розмінування, маркування небезпечних ділянок, проведення очищення (розмінування) територій;

– залучення до ліквідації наслідків ведення воєнних дій та НС міжнародної допомоги».

Цільова мобілізація – це певний вид мобілізації, що проводиться задля ліквідації НС як «техногенного або природного характеру державного рівня та їх наслідків, так і у відбудовний період для ліквідації наслідків воєнних дій у порядку, який визначено законами та іншими нормативно-правовими актами України» [23, ст. 83]. Цільова мобілізація здійснюється з метою ліквідації наслідків війни, першочергово будуть залучені сили цивільного захисту (далі – ЦЗ) [23, ст. 22], тобто підрозділи оперативно-рятувальної служби ЦЗ [23, ст. 24, 25], аварійно-рятувальні [23, ст. 23], пожежно-рятувальні служби ЦЗ, спеціалізовані служби ЦЗ [23, ст. 25–26], формування ЦЗ [23, ст. 26–27], добровільні формування ЦЗ [23, ст. 27–28]. Однак, якщо виникне потреба у додаткових ресурсах, мобілізувати можуть й інше працездатне населення.

Що ж до ліквідації наслідків воєнних дій у населених пунктах та на територіях, які зазнали впливу засобів ураження,

то відповідно до Плану [18] передбачено «будівництво (відновлення зруйнованих) об'єктів, із забезпеченням енергоефективності та безбар'єрності». Виконання зазначених завдань відповідно до [26] покладено на галузеві, територіальні та об'єктові спеціалізовані служби ЦЗ енергетики, утворені Міністерством енергетики України, місцевими органами виконавчої влади та суб'єктами господарювання відповідно [29]. Зокрема, вони «організовують і проводять аварійно-відновлювальні роботи на пошкоджених об'єктах мережі електропостачання та забезпечують енергопостачання суб'єктів господарювання, що підтримують життєдіяльність населення» [26].

Будівництво нових мереж водовідведення та водопостачання, очисних споруд водовідведення будуть здійснювати галузеві, територіальні та об'єктові спеціалізовані служби ЦЗ інженерного забезпечення та спеціалізована служба ЦЗ комунально-технічного забезпечення, які «організовують та здійснюють організаційно-технічні заходи щодо підвищення стійкості об'єктів житлового фонду, благоустрою, теплопостачання, централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, проводять невідкладні аварійно-відновлювальні роботи на них та їх спорудах» [26]. Зазначені спеціалізовані служби ЦЗ утворені Міністерством інфраструктури України, місцевими органами виконавчої влади та суб'єктами господарювання відповідно [29].

Для виконання масштабних з великим обсягом «ремонтних робіт на ділянках автомобільних доріг загального користування державного значення (зокрема на ділянках, що зазнали руйнувань внаслідок бойових дій) та відновлення залізничної інфраструктури, пошкодженої внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України будуть залучені формування ЦЗ» [23, ст. 26, 27], а для відновлення доріг місцевого значення – добровільні формування ЦЗ [23, ст. 27, 28].

Також у Плані передбачено запуск Національної програми підтримки психічного здоров'я для забезпечення потреб людей, які постраждали внаслідок війни. Це важливе завдання виконуватимуть фахівці підрозділів психологічної служби ЦЗ [23, ст. 30, 38]. Заходи психологічного захисту населення будуть

спрямовуватися на зменшення та нейтралізацію негативних психічних станів і реакцій серед населення та включають:

– «своєчасне застосування ліцензованих та дозволених до застосування в Україні інформаційних, психопрофілактичних і психокорекційних методів впливу на особистість;

– виявлення за допомогою психологічних методів чинників, які сприяють виникненню соціально-психологічної напруженості;

– використання сучасних психологічних технологій для нейтралізації негативного впливу чинників НС на населення» [30].

Згідно з Планом проєктується нове будівництво житлової інфраструктури відповідно до кращих практик міського планування. Під час реалізації такого будівництва виникає потреба щодо «оновлення будівельних норм з використанням кращого міжнародного досвіду, зокрема параметричного методу нормування у будівництві, відповідно до викликів повоєнного відновлення та комплексної відбудови пошкодженої інфраструктури» [18]. Нині з цією метою відповідно до Закону України [31] внесено зміни щодо вимог розділу інженерно-технічних заходів ЦЗ.

Водночас згідно з Указом Президента України набуло чинності Рішення Ради Національної безпеки і оборони України «щодо результатів оперативних обстежень об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту» [32] (далі – ЗСЦЗ) та вирішення проблемних питань щодо укриття населення, в яких викладені грунтовні вимоги до СЗЦЗ щодо укриття населення в умовах воєнного стану. А з листопада минулого року набрали чинності нові державні будівельні норми [33], в яких на порядок вище викладені вимоги щодо захистних характеристик укриттів для населення всіх категорій, в тому числі вдосконалення критеріїв безбар'єрності об'єктів фізичного оточення та послуг для осіб з інвалідністю з урахуванням чинних державних будівельних норм та сучасних європейських і міжнародних стандартів.

Важливим розділом Плану є «Новий український садочок», в якому визначено оновлення змісту дошкільної освіти та нових підходів до організації освітнього середовища і

передбачено забезпечення облаштування безпечних умов у закладах освіти, а саме – ЗСЦЗ, організацію «безпечного освітнього середовища, зокрема з урахуванням архітектурної доступності для дітей з інвалідністю» [33], впровадження на територіях всіх територіальних громад проєкту «Спеціаліст із безпеки в освітньому середовищі» [33].

Державна служба України з надзвичайнх ситуацій (далі – ДСНС) разом з Адміністрацією Держспецзв'язку, Держкомтелерадіо утворюють спеціалізовану службу ЦЗ зв'язку та оповіщення [29], яка у відбудовний період «організовує і проводить аварійно-відновлювальні роботи на пошкоджених технічних засобах оповіщення до повного їх відновлення, а також організовує та здійснює заходи щодо забезпечення стійкого функціонування технічних засобів автоматизованих систем централізованого оповіщення відповідного рівня» [26].

У повоєнний відбудовний період обов'язковими завданнями будуть такі: «проведення моніторингу стану забруднення радіоактивними та небезпечними хімічними речовинами, біологічними засобами сільськогосподарських угідь, продукції рослинництва, поверхневих вод, призначених для сільськогосподарських потреб, а також роботи з ліквідації епізоотій та епіфітотій, здійснення епізоотичного, фітосанітарного і токсикологічного контролю» [26]. Виконання цих масштабних завдань покладено на спеціалізовану службу із захисту сільськогосподарських тварин і рослин, яку утворює Міністерство економіки України [29].

Спеціалізована служба ЦЗ матеріального забезпечення, створення якої покладено на Державне агентство резерву України [29], «здійснює організаційні заходи щодо створення резерву матеріально-технічних засобів, пально-мастильних матеріалів, необхідних для реагування на НС у повоєнний період, на базі суб'єктів господарювання, які утворили такі служби, організовує закладення продовольства до ЗСЦЗ та на пункти управління, забезпечує створення запасів продуктів харчування та непродовольчих товарів, необхідних для життєзабезпечення постраждалих під час війни» [26].

Медична спеціалізована служба ЦЗ, яка утворена Міністерством охорони здоров'я України [29], у повоєнний

період «організовує роботу закладів охорони здоров'я під час прийому великої кількості поранених та постраждалих, здійснює медичні профілактичні заходи серед населення, збирає та аналізує статистичні дані щодо заходів з медичного забезпечення, узагальнює дані про медичну і санітарно-епідемічну обстановку, прогнозує її розвиток у районах, в яких велись бойові дії, а також у місцях тимчасового розміщення евакуйованого населення, підвищує готовність підрозділів системи екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, організовує навчання немедичних працівників методам та навичкам надання домедичної допомоги» [26].

Пожежно-рятувальна спеціалізована служба ЦЗ «координує дії з планування та здійснення організаційних та інженерно-технічних заходів щодо підвищення рівня протипожежного захисту об'єктів і територій, координує діяльність пожежно-рятувальних підрозділів місцевої та добровільної пожежної охорони, у тому числі у складі центрів безпеки (у разі їх створення)» [26].

На спеціалізовану службу ЦЗ транспортного забезпечення, яку створює Міністерство інфраструктури України [29], місцеві органи виконавчої влади та суб'єкти господарювання відповідно, будуть покладені завдання щодо перевезення небезпечних вантажів, вивезення матеріальних цінностей «автомобільним, залізничним, морським, річковим та повітряним транспортом у зонах (із зон)» [26], де велись бойові дії, проведення заходів з повного відновлення єдиної транспортної системи України до сталого функціонування в мирний час.

Національна поліція, яка утворює спеціалізовану службу охорони публічного (громадського) порядку в повоєнний період [29], «бере участь відповідно до компетенції у забезпеченні публічного (громадського) порядку, безпеки дорожнього руху в зонах виникнення НС та охороні майна, що залишилося без нагляду в таких зонах, надають допомогу органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування у відселенні людей з місць, небезпечних для проживання, проведенні евакуації населення» [26].

Крім цього, всі спеціалізовані служби ЦЗ у відбудовний

період «беруть участь у визначенні шкоди, заподіяної здоров'ю людей та національній економіці, потреби у матеріальних ресурсах, необхідних для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, а також повного відновлення функціонування транспортних засобів і комунікацій» [26].

Обов'язковим завданням є вжиття заходів для відновлення ОКІ сфери життєзабезпечення населення.

У разі настання відбудовного періоду після закінчення воєнних дій до Плану основних заходів ЦЗ України на відповідний рік [29, ст. 26] додаються заходи з відновлення насамперед ОКІ сфери життєзабезпечення населення, відновлення / ремонт пошкоджених ОКІ енергетичної інфраструктури для забезпечення сталого функціонування енергетичної системи України, спроможностей ЄДСЦЗ, а також ліквідації наслідків ведення воєнних дій.

Поряд із фізичним захистом ОКІ чільне місце посідає їх інженерний захист. З метою сталого функціонування ОКІ як у мирний час, так і в умовах воєнного стану та у відбудовний період здійснюється забезпечення ступеня інженерного захисту ОКІ, а саме [15]:

– зведення штучних захисних перешкод навколо них (захисні перешкоди з грунтових валів та інше);

– використання підручних рухомих та нерухомих засобів (захисна перешкода зі списаного залізничного рухомого складу та списаних транспортних контейнерів);

– збирання захисних перешкод з окремих елементів (захисна перешкода із залізобетонних плит, захисна перешкода із габіонів тощо);

– спотворення радіолокаційної обстановки шляхом імітації радіолокаційного фону об'єкта кутовими відбивачами;

– установка підвісних сіткових ланцюгових перешкод, що підвішуються на опорах знеструмлених ліній електропередачі поблизу об'єкта електропостачання.

Виконання зазначених завдань покладається на об'єктові формування ЦЗ суб'єктів господарювання, які «належать до відповідної категорії ЦЗ (особливої важливості, першої або другої категорій), мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави та (або) продовжують свою виробничу

діяльність в особливий період або експлуатують об'єкти підвищеної небезпеки (далі – ОПН). Зазначені формування призначені для проведення великих обсягів робіт з ліквідації наслідків НС, у тому числі тих, що виникли внаслідок воєнних (бойових) дій чи терористичних актів, а також проведення відновлювальних робіт, які потребують залучення великої кількості населення і техніки, на об'єктах суб'єктів господарювання, що їх утворили» [27].

Завдання щодо «визначення населених пунктів та районів, що потребують проведення гуманітарного розмінування, маркування небезпечних ділянок, очищення (розмінування) територій передбачають проведення розмінування деокупованих територій для відновлення нормальних умов життєдіяльності населення та зменшення ризиків від вибухонебезпечних предметів (далі – ВНП), створення безпечного середовища для населення, що проживає на територіях, які забрудненні ВНП унаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та підвищення рівня обізнаності населення щодо ризиків, пов'язаних із поводженням із вибухонебезпечними предметами, очищення території, знешкодження ВНП безпосередньо у відбудовний період будуть виконувати підрозділи оперативно-рятувальної служби ЦЗ (далі – ОРС ЦЗ). До завдань проведення зазначених спеціальних робіт належать» [25]:

– розкриття та розбирання конструкцій;

– піротехнічні роботи, гуманітарне розмінування, спеціальні вибухові роботи;

– відновлення пошкоджених об'єктів життєзабезпечення населення та транспортної інфраструктури;

– відновлення житлового фонду тощо.

«Спеціальні роботи виконуються із застосуванням відповідних технологій та спеціальної техніки. Зокрема, для виконання робіт, пов'язаних із застосуванням вибухових технологій, залучаються піротехнічні підрозділи ОРС ЦЗ. Піротехнічні підрозділи проводять роботи з розвідки, вилучення, знешкодження, підйому, транспортування та знищення ВНП» [25], що залишаться на території України після війни, сучасних боєприпасів та підривних засобів, знищення

(утилізація) боєприпасів шляхом підриву, руйнування та обвалення будівель, споруд та інші вибухові роботи. Станом на сьогодні територія України є однією з найзамінованіших у світі. «Нині обстеження потребують території площею понад 174 тис. км^2, з яких 14 тис. – це морські акваторії. Площа деокупованих територій, на яких уже триває обстеження, становить 45 тис. км^2» [34].

Одним із найважливіших завдань для СЗЦЗ є організація роботи щодо навчання населення заходам безпеки, пов'язаним з ВНП, а також проведення заходів із розроблення та розповсюдження інформаційних, наочних, навчальних матеріалів, відеороликів.

Забезпечення територіальних громад засобами маркування небезпечних територій здійснюють територіальні управління ДСНС.

Залучення до ліквідації наслідків ведення воєнних дій та НС міжнародної допомоги висвітлено у [17; 19–20]. Визначальним в цьому питанні є підписання Угоди щодо приєднання нашої держави до механізму ЦЗ ЄС. Розвиток співпраці з іноземними партнерами з метою залучення допомоги та закупівлі спеціальної техніки і засобів для ліквідації наслідків ведення воєнних дій на території України та виконання у великих обсягах відновлювальних робіт є пріоритетними напрямами діяльності нашого Уряду. Нині, зокрема «Фінляндія надала 3 млн євро додаткової підтримки для покращення продовольчої безпеки в Україні: кошти виділили на транспортування зерна та розмінування сіл. Всього ця країна збільшує асигнувань Україні у 2024 році до 20,7 млн. євро. Три країни – Литва, Швеція, Канада та Україна – створили Групу спільних інтересів для підтримки відновлення транспортної галузі нашої країни та розвитку логістики» [35].

Висновки та напрями подальших досліджень. Цивільна безпека населення, яка стала одним із ключових викликів сучасного світу, є особливо важливою для післявоєнної відбудови України.

Успішне виконання зазначених завдань СЗЦЗ у період повоєнної відбудови держави можливе лише за умови плідної співпраці з розвинутими європейськими країнами та світу.

Тільки з урахуванням кращих світових практик у сфері ЦЗ буде забезпечений надійний захист населення та територій нашої держави.

З огляду на зазначене та результати попередніх досліджень вважаю за необхідне [1–15]:

– активізувати дії керівництва держави щодо інтеграції України до ЄС;

– зосередити зусилля на розвитку сучасних технологічних галузей, які забезпечують безпеку держави та ЦЗ населення й території;

– розпочати роботу щодо відкриття актуальних вакансій у сферах повоєнного відновлення держави.

Наукова новизна цього матеріалу полягає в тому, що вперше здійснено дослідження шляхів виконання основних завдань ЄДСЦЗ у відбудовний період, надано аргументований висновок щодо доцільності залучення всебічної міжнародної допомоги для відбудови України.

Водночас необхідно звернути увагу на складові, які є необхідними для гарантування цивільної безпеки населення та території. Зокрема, це: забезпечення та переоснащення пожежно-рятувальних підрозділів спеціальними та пожежно-рятувальними автомобілями; забезпечення розвитку мережі добровільних та місцевих пожежно-рятувальних підрозділів, покращення їх матеріально-технічного забезпечення; збільшення можливостей сил ЦЗ щодо їх реагування на НС, пожежі та небезпечні події; забезпечення подальшого розвитку єдиної авіаційної системи безпеки та ЦЗ, задоволення потреб сил ЦЗ у відповідних типах безпілотних літальних апаратів для пошуку й рятування населення в зоні НС.

Крім того, необхідно враховувати, що успішна реалізація зазначених програм і планів можлива за умови якісного та постійного підвищення кваліфікації державних службовців із вирішення практичних питань у сфері ЦЗ.

Зазначене в статті дає змогу дійти висновку, що загалом завдання щодо цивільного захисту населення і території у відбудовний період потребують детального вивчення та аналізу, що і є перспективними напрямами досліджень.

Список використаних джерел

1. Трещов М. Фінансове забезпечення відновлення та реконструкція України у повоєнний період. *Науковий вісник : Державне управління*. 2023. № 2. С. 19–40. URL : https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/318/282 (дата звернення : 12.01.2024).
2. Охріменко О., Попов Р. Повоєнна відбудова України : потенціал та стратегія перетворень. *Електронний журнал : Економіка та суспільство*. 2022. № 45. URL : https://economyandsociety. in.ua/index.php/journal/article/view/1913 (дата звернення : 12.01.2024).
3. Irtyshcheva I., Kramarenko I., Sirenko I. The economy of war and postwar economic development : world and ukrainian realities. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2022. Vol. 8. No. 2. P. 78–82. DOI : https://doi.org/10.30525/2256-0742/2022-8-2-78-82.
4. Борщевський В., Засадко В., Матвєєв Є. Інституційні основи повоєнного відновлення України : як використати потенціал європейських та міжнародних організацій для прискорення процесу зближення з ЄС. *Наукові перспективи*. 2022. № 7 (14). С. 51–62. DOI : https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-7(14)-51-62.
5. Сисоєнко І., Карлюка Д. Моніторинг проектів міжнародної технічної допомоги. *Електронний журнал: Економіка та суспільство*. 2022. № 37. DOI : https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-5.
6. Данкевич В. Є., Данкевич Є. М., Данкевич А. Є., Наумчук В. В., Економічна, продовольча та екологічна безпека в умовах післявоєнної відбудови : світовий досвід. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук : «Modern Economics»*. 2023. № 41. С. 45–53. URL : https://modecon.mnau.edu.ua/issue/41-2023/dankevych.pdf (дата звернення : 14.01.2024).
7. Skidmore D., Wessel D., Asdourian E. Financing and governing the recovery, reconstruction, and modernization o f Ukraine. 2022. *Brookings* : website. URL : https://www.brookings.edu/articles/financing-and-governing-the-recovery-reconstruction-and-modernization-of-ukraine (last accessed : 15.01.2024).
8. Knapp A. Study : Priorities and financing o f Ukraine's reconstruction. *The Vienna Institute for International Economic Studies*. 2023. URL : https://wiiw.ac.at/study-priorities-and-financing-of-ukraine-s-reconstruction-n-600.html (last accessed : 15.01.2024).
9. Ozerdem A. The Postwar Reconstruction o f Ukraine. *The Wilson Center* : website. 2023. URL : https://www.wilsoncenter.org/blog-post/postwar-reconstruction-ukraine (last accessed : 16.01.2024).
10. Mills C., Brien Ph., Butchard P. Post-conflict reconstruction assistance to Ukraine. UK : The House o f Commons. 2023. 38 p. URL : https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-9728/CBP-9728.pdf (last accessed : 16.01.2024).
11. Szeligowski D. Ukraine's Reconstruction Already on the Agenda. 2023. *Polski Instytut Spraw Midzynarodowych : website*. URL : https://www.pism.pl/publications/ukraines-reconstruction-already-on-the-agenda (last accessed : 17.01.2024).
12. Завгородня С. Добробут як наукова категорія та пріоритети державної політики щодо збереження та зростання добробуту в умовах повоєнного відновлення України. *Науковий вісник : Державне управління*. 2023. № 2. С. 181–201. URL : https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1876995 (дата звернення : 17.01.2024).
13. Карапетян О. Актуалітети формування суверенного фонду добробуту України в післявоєнному періоді. *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. Вип. 2. С. 45–50. DOI : https://doi.org/10.35774/app2022.02.045.
14. Shumska S, Gaidai A., Blyzniuk V. Welfare of the Ukrainian population : assessment of the level and impact of key factors. *Baltic Journal o f Economic Studies*. Vol. 9. No. 2, 2023. P. 230–241. DOI : https://doi.org/10.30525/2256-0742/2023-9-2-230-241.
15. Юрченко В., Соколовський І. Шляхи удосконалення інженерно-технічних заходів цивільного захисту об'єктів критичної інфраструктури в умовах особливого періоду.

Науковий вісник : Державне управління. 2023. № 1. С. 291–312. URL : https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/310 (дата звернення : 18.01.2024).
16. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 24.03.2022 р. № 2158-IX. *Офіційний вісник України.* 2015. № 46, С. 1449. URL : https://ips.ligazakon.net/document/T150389 (дата звернення : 19.01.2024).
17. *Декларація Лугано* : підсумковий документ Міжнародної конференції з питань відновлення України (URC 2022), м. Лугано, 4–5 липня 2022 року. Лугано. 2022. URL : https://ua.urc2022.com/materiali-konferenciyi (дата звернення : 19.01.2024).
18. План відновлення України. *Відновлення України* : офіційний вебсайт. URL : https://recovery.gov.ua (дата звернення : 19.01.2024).
19. Ukraine : Commission presents plans for the Union's immediate response to address Ukraine's financing gap and the longer-term reconstruction. *EUROPA.EU* : website. URL : https://Ukraine'sfinancinggapandlonger-term reconstruction (last accessed : 19.01.2024).
20. Україна. Швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення (лютий 2022 – лютий 2023) / Світовий Банк, Уряд України, Європейський Союз, ООН. 2023. *The World Bank Group* : official website. URL : https://www.worldbank.org/uk/news/press-release/2023/03/23/updated-ukraine-recovery-and-reconstruction-needs-assessment (дата звернення : 19.01.2024).
21. Положення про Національну раду з відновлення України від наслідків війни : Указ Президента України від 21.04.2022 р. № 25 266/2022. *Офіційне інтернет представництво Президента України.* URL : https://www.president.gov.ua/documents/2662022-422 (дата звернення : 20.01.2024).
22. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності у сфері довкілля та щодо цивільного захисту на період дії воєнного стану і у відбудовний період : Закон України від 15.03.2022 р. № 2132-IX. *Офіційний вісник України.* 2022. № 33. С. 56. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2132-20#Text (дата звернення : 20.01.2024).
23. Кодекс цивільного захисту України : Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. *Офіційний вісник України.* 2012. № 89. С. 9. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text (дата звернення : 20.01.2024).
24. Про внесення зміни до Положення про єдину державну систему цивільного захисту: постанова Кабінету Міністрів України від 07.05.2022 р. № 545. *Офіційний вісник України.* 2022. № 40. С. 90. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2022-%D0%BF#Text (дата звернення : 20.01.2024).
25. Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26.04.2018 р. № 340. *Офіційний вісник України.* 2018 р. № 57. С. 33. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0801-18#Text (дата звернення : 21.01.2024).
26. Про затвердження Положення про спеціалізовані служби цивільного захисту : постанова Кабінету Міністрів України від 8.07.2015 р. № 469. *Офіційний вісник України.* 2015 р. № 55. С. 424. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/469-2015-%D0%BF#Text (дата звернення : 21.01.2024).
27. Про затвердження Порядку утворення, завдання та функції формувань цивільногозахисту : постанова Кабінету Міністрів України від 9.10.2013 р. № 787. *Офіційний вісник України.* 2013 р. № 85. С. 90. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/787-2013-%D0%BF (дата звернення : 21.01.2024).
28. Про затвердження Положення про добровільні формування цивільного захисту : постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2013 р. № 616. *Офіційний вісник України.* 2013 р. № 68. С. 186. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616-2013-%D0%BF#Text (дата звернення : 21.01.2024).
29. Про єдину державну систему цивільного захисту : постанова Кабінету Міністрів України від 09.02.2014 р. № 11. *Офіційний вісник України.* 2014 р. № 8. С. 341. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text (дата звернення : 22.01.2024).
30. Про затвердження Порядку взаємодії психологів Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Національної поліції України під час дії воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях з питань надання психологічної допомоги постраждалим

внаслідок надзвичайних ситуацій : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 19.07.2023 р. № 594. *Офіційний вісник України.* 2023 р. № 76. С. 71. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1313-23#Text (дата звернення : 22.01.2024).
31. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення вимог цивільного захисту під час планування та забудови територій : Закон України від 24.08.2022 р. №24896-IX. *Офіційний вісник України*. 2022 р. № 68. С. 274. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2486-20#Text (дата звернення : 23.01.2024).
32. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23 червня 2023 року «Щодо результатів оперативних обстежень об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту та вирішення проблемних питань щодо укриття населення» : Указ Президента України від 26.06.2023 р. № 353/2023. *Офіційний вісник України*. 2023 р. № 15. С. 8. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/353/2023#Text (дата звернення : 23.01.2024).
33. Захисні споруди цивільного захисту : ДБН В.2.2-5:2023 [Чинний з 01.11.2023]. Київ : Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України, 2023. 123 с. URL : https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2023/08/DBN_V_2_2_5-2023.pdf (дата звернення : 18.01.2023).
34. *Укрінформ* : вебсайт. URL : https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3705009-tretina-teritorii-ukraini-potrebue-rozminuvanna-pavluk.htm (дата звернення : 18.01.2024).
35. *Укрінформ* : вебсайт. URL : https://www.ukrinform.ua (дата звернення : 18.01.2024).

References

1. Treshchov, M. (2023). Finansove zabezpechennya vidnovlennya ta rekonstruktsiya Ukrayiny u povoyennyy period [Financial support for recovery and reconstruction of Ukraine in the post-war period]. *Naukovyy visnyk: Derzhavne upravlinnya,* 2, 19–40. Retrieved from https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/318/282 [in Ukrainian].
2. Okhrimenko, O., & Popov R. (2022). Povoyenna vidbudova Ukrayiny: potentsial ta stratehiya peretvoren [Post-war reconstruction of Ukraine: potential and strategy of transformations]. *Elektronnyy zhurnal: Ekonomika ta suspilstvo,* 45. Retrieved from https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1913 [in Ukrainian].
3. Irtyshcheva, I., Kramarenko, I., & Sirenko, I. (2022). The economy of war and postwar economic development: world and ukrainian realities. *Baltic Journal of Economic Studies,* 8 (2), 78–82. DOI: https://doi.org/10.30525/2256-0742/2022-8-2-78-82 [in English].
4. Borshchevskyy, V., Zasadko, V., & Matvyeyev, Y. (2022). Instytutsiyni osnovy povoyennoho vidnovlennya Ukrayiny: yak vykorystaty potentsial yevropeyskykh ta mizhnarodnykh orhanizatsiy dlya pryskorennya protsesu zblyzhennya z YES [Institutional foundations of the post-war reconstruction of Ukraine: how to use the potential of European and international organizations to accelerate the process of rapprochement with the EU]. *Naukovi perspektyvy,* 7 (14), 51–62. DOI: https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-7(14)-51-62 [in Ukrainian].
5. Sysoyenko I., & Karlyuka D. (2022). Monitorynh proektiv mizhnarodnoyi tekhnichnoyi dopomohy [Monitoring of international technical assistance projects]. *Elektronnyy zhurnal: Ekonomika ta suspilstvo,* 37. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-5 [in Ukrainian].
6. Dankevych, V. Ye., Dankevych, Ye. M., Dankevych, A. Ye., & Naumchuk. V. (2023). Ekonomichna, prodovolcha ta ekolohichna bezpeka v umovakh pislyavoyennoyi vidbudovy: svitovyy dosvid [Economic, food and environmental security in the conditions of post-war reconstruction: world experience]. *Elektronne naukove fakhove vydannya z ekonomichnykh nauk «Modern Economics»,* 41, 45–53. Retrieved from https://modecon.mnau.edu.ua/issue/41-2023/dankevych.pdf [in Ukrainian].
7. Skidmore, D., Wessel, D., & Asdourian, E. (2022). Financing and governing the recovery, reconstruction, and modernization of Ukraine. *Brookings:* website. Retrieevd from https://www.brookings.edu/articles/financing-and-governing-the-recovery-reconstruction-and-modernization-of-ukraine [in English].
8. Knapp, A. (2023). Study: Priorities and financing o f Ukraine's reconstruction. *The Vienna Institute for International Economic Studies.* Retrieevd from https://wiiw.ac.at/study-priorities-and-financing-of- ukraine-s-reconstruction-n-600.html [in English].
9. Ozerdem, A. (2023). The Postwar Reconstruction o f Ukraine. *The Wilson Center*: website. Retrieevd from https://www.wilsoncenter.org/blog-post/postwar-reconstruction-

ukraine [in English].
10. Mills, C., Brien, Ph., & Butchard, P. (2023). *Post-conflict reconstruction assistance to Ukraine. UK: The House o f Commons.* 38 p. Retrieevd from https://researchbriefings.files.parliament.uk /documents/CBP-9728/CBP-9728.pdf [in English].
11. Szeligowski, D. (2023). Ukraine's Reconstruction Already on the Agenda. *Polski Instytut Spraw Midzynarodowych: website.* Retrieevd from https://www.pism.pl/publications/ukraines-reconstruction-already-on-the-agenda [in English].
12. Zavhorodnya, S. (2023). Dobrobut yak naukova katehoriya ta priorytety derzhavnoyi polityky shchodo zberezhennya ta zrostannya dobrobutu v umovakh povoyennoho vidnovlennya Ukrayiny. [Well-being as a scientific category and priorities of state policy regarding the preservation and growth of well-being in the conditions of the post-war recovery of Ukraine]. *Naukovyy visnyk: Derzhavne upravlinnya,* 2, 181–201. Retrieevd from https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1876995 [in Ukrainian].
13. Karapetyan, O. (2022). Aktualitety formuvannya suverennoho fondu dobrobutu Ukrayiny v pislyavoyennomu periodi [Actualities of the formation of the sovereign welfare fund of Ukraine in the post-war period. Actual problems of jurisprudence]. *Aktualni problemy pravoznavstva,* 2, 45–50. DOI: https://doi.org/10.35774/app2022.02.045 [in Ukrainian].
14. Shumska, S., Gaidai, A., & Blyzniuk, V. (2023). Welfare of the Ukrainian population: assessment of the level and impact of key factors. *Baltic Journal o f Economic Studies,* 9, 2, 230–241. DOI: https://doi.org/10.30525/2256-0742/2023-9-2-230-241 [in English].
15. Yurchenko, V., & Sokolovskyy, I. (2023). Shlyakhy udoskonalennya inzhenerno-tekhnichnykh zakhodiv tsyvilnoho zakhystu obyektiv krytychnoyi infrastruktury v umovakh osoblyvoho periodu. [Ways of improving engineering and technical measures of civil protection of critical infrastructure objects in the conditions of a special period]. *Naukovyy visnyk: Derzhavne upravlinnya,* 1, 291–312. Retrieevd from https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/ article/view/310 [in Ukrainian].
16. Pro pravovyy rezhym voyennoho stanu [On the legal regime of martial law]: Zakon Ukrayiny vid 24.03.2022 r. No 2158-IX. *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny,* 46, 1449. Retrieved from https://ips.ligazakon.net/document/T150389 [in Ukrainian].
17. *Deklaratsiya Luhano* [Lugano Declaration]: pidsumkovyy dokument Mizhnarodnoyi konferentsiyi z pytan vidnovlennya Ukrayiny (URC 2022) [Final document of the International Conference on Reconstruction of Ukraine (URC 2022)]. (2022). Luhano. Retrieved from https://ua.urc2022.com/materiali-konferenciyi [in Ukrainian].
18. Plan vidnovlennya Ukrayiny. *Vidnovlennia Ukrainy ofitsiinyi vebsait* [Renewal of Ukraine official website]. Retrieved from https://recovery.gov.ua [in Ukrainian].
19. Ukraine: Commission presents plans for the Union's immediate response to address Ukraine's financing gap and the longer-term reconstruction. *EUROPA.EU*: website. Retrieved from https://Ukraine's financing gap and longer-term reconstruction (europa.eu) [in English].
20. Ukrayina. Shvydka otsinka zavdanoyi shkody ta potreb na vidnovlennya [Ukraine. Rapid assessment of damage and recovery needs] (lyutyy 2022 - lyutyy 2023) / Svitovyy Bank, Uryad Ukrayiny, Yevropeyskyy Soyuz, OON. *The World Bank Group:*official website. Retrieved from https://www.worldbank.org/uk/news/press-release/2023/03/23/updated-ukraine-recovery-and-reconstruction-needs-assessment [in Ukrainian].
21. Polozhennya pro Natsionalnu radu z vidnovlennya Ukrayiny vid naslidkiv viyny [Regulations on the National Council for the Recovery of Ukraine from the Consequences of the War]: Ukaz Prezydenta Ukrayiny vid 21.04.2022 r. № 25 266/2022. *Ofitsiyne internet predstavnytstvo Prezydenta Ukrainye.* Retrieved from https://www.president.gov.ua/documents/2662022-422 [in Ukrainian].
22. Pro vnesennya zmin do deyakykh zakonodavchykh aktiv Ukrayiny shchodo diyalnosti u sferi dovkillya ta shchodo tsyvilnoho zakhystu na period diyi voyennoho stanu i u vidbudovnyy period [On making changes to some legislative acts of Ukraine regarding activities in the field of environment and civil protection during the period of martial law and during the reconstruction period]: Zakon Ukrayiny vid 15.03.2022 r. № 2132-IX. (2022). *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny,* 33, 56. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2132-20#Text [in Ukrainian].
23. Kodeks tsyvilnoho zakhystu Ukrainy [Code of Civil Protection of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 02.10.2012 r. No 5403-VI. (2012). *Ofitsiinyi visnyk Ukrainy*, 89, 9. Retrieved from https://zakon.rada. gov.ua/laws/show/5403-17 [in Ukrainian].

24. Pro vnesennya zminy do Polozhennya pro yedynu derzhavnu systemu tsyvilnoho zakhystu [On amending the Regulation on the Unified State System of Civil Protection]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 07.05.2022 r. № 545. (2022). *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny,* 40, 90. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2022-%D0%BF#Text [in Ukrainian].
25. Pro zatverdzhennya Statutu diy u nadzvychaynykh sytuatsiyakh orhaniv upravlinnya ta pidrozdiliv Operatyvno-ryatuvalnoyi sluzhby tsyvilnoho zakhystu ta Statutu diy orhaniv upravlinnya ta pidrozdiliv Operatyvno-ryatuvalnoyi sluzhby tsyvilnoho zakhystu pid chas hasinnya pozhezh [On the approval of the Statute of Actions in Emergency Situations of Management Bodies and Units of the Operational Rescue Service of Civil Protection and the Statute of Actions of Management Bodies and Units of the Operational Rescue Service of Civil Protection during Fire Fighting]: nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrayiny vid 26.04.2018 r. № 340. (2018). *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny*, 57, 33. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0801-18#Text [in Ukrainian].
26. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro spetsializovani sluzhby tsyvil'noho zakhystu [On the approval of the Regulation on specialized civil protection services]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 8 lypnya 2015 r. № 469. (2015). *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny,* 55, 424. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/469-2015-%D0%BF#Text [in Ukrainian].
27. Pro zatverdzhennya Poryadku utvorennya, zavdannya ta funktsiyi formuvan tsyvilnohozakhystu [On the approval of the Procedure for the formation, tasks and functions of civil defense formations]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 9.10.2013 r. № 787. (2013). *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny,* 85, 90. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/787-2013-%D0%BF [in Ukrainian].
28. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro dobrovilni formuvannya tsyvilnoho zakhystu [On the approval of the Regulation on voluntary formations of civil protection]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 21.08.2013 r. № 616. (2013). *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny,* 68, 186. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616-2013-%D0%BF#Text [in Ukrainian].
29. Pro yedynu derzhavnu systemu tsyvilnoho zakhystu [On the unified state system of civil protection]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 09.02.2014 r. № 11. (2014). *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny,* 8, 341. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text [in Ukrainian].
30. Pro zatverdzhennya Poryadku vzayemodiyi psykholohiv Derzhavnoyi sluzhby Ukrayiny z nadzvychaynykh sytuatsiy ta Natsionalnoyi politsiyi Ukrayiny pid chas diyi voyennoho stanu v Ukrayini abo v okremykh yiyi mistsevostyakh z pytan nadannya psykholohichnoyi dopomohy postrazhdalym vnaslidok nadzvychaynykh sytuatsiy [On the approval of the Procedure for the interaction of psychologists of the State Emergency Service of Ukraine and the National Police of Ukraine during martial law in Ukraine or in some of its localities on providing psychological assistance to victims of emergency situations]: nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrayiny vid 19.07.2023 r. № 594. (2023). *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny,* 76, 71. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1313-23#Text [in Ukrainian].
31. Pro vnesennya zmin do deyakykh zakonodavchykh aktiv Ukrayiny shchodo zabezpechennya vymoh tsyvilnoho zakhystu pid chas planuvannya ta zabudovy terytoriy [On amendments to some legislative acts of Ukraine regarding the provision of civil protection requirements during the planning and development of territories]: Zakon Ukrayiny vid 24.08.2022 r. №24896- IX. (2022). *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny,* 68, 274. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2486-20#Text [in Ukrainian].
32. Pro rishennya Rady natsionalnoyi bezpeky i oborony Ukrayiny vid 23.06.2023 roku «Shchodo rezultativ operatyvnykh obstezhen obyektiv fondu zakhysnykh sporud tsyvilnoho zakhystu ta vyrishennya problemnykh pytan shchodo ukryttya naselennya» [On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine from June 23, 2023 «Regarding the results of operational inspections of the objects of the fund of protective structures of civil protection and solving problematic issues regarding the shelter of the population»]: Ukaz Prezydenta Ukrayiny vid 26.06.2023 r. № 353/2023. (2023). *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny,* 15, 8. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/353/2023#Text [in Ukrainian].
33. Zakhysni sporudy tsyvilnoho zakhystu [Protective structures of civil protection]: DBN V.2.2-5: 2023 [Chynnyy z 01.11.2023]. Kyyiv: (2023). *Ministerstva rozvytku hromad, terytoriy ta infrastruktury Ukrayiny,* 123. Retrieved from https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2023/08/DBNV225-2023.pdf [in Ukrainian].

34. *Ukrinform:* vebsait [Ukrinform website]. Retrieved from https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3705009-tretina-teritorii-ukraini-potrebue-rozminuvanna-pavluk.htm [in Ukrainian].
35. *Ukrinform:* vebsait [Ukrinform website]. Retrieved from https://www.ukrinform.ua [in Ukrainian].

TASKS OF THE UNIFIED STATE SYSTEM OF CIVIL PROTECTION DURING THE RECONSTRUCTION PERIOD

Yurchenko Valeryi

Abstract. The subject of the publication of the article is a study of the performance of tasks by subjects of civil protection provision of the unified state system of civil protection during the reconstruction period. It was emphasized that in order to successfully solve the tasks related to the reconstruction and development of Ukraine, significant all-round assistance from the developed countries of Europe and the world as a whole is needed. An analysis of the main provisions of the Recovery Plan of Ukraine, features of its practical implementation was carried out. It was found that the Recovery Plan of Ukraine envisages the implementation of 15 National programs for the reconstruction and development of our state. It was established that the National Council for Reconstruction and Development, as well as the State Agency for Reconstruction and Development of Ukraine, were established in Ukraine to implement the Recovery Plan of Ukraine. It was determined that a decisive condition for the successful implementation of the Recovery Plan of Ukraine is the high-quality performance of tasks by subjects of civil protection of the population and territory of the unified state system of civil protection. At the same time, the article focuses attention on those components that are absolutely necessary to guarantee the civil safety of the population and the territory, in particular, on the provision and re-equipment of fire and rescue units with special and fire and rescue vehicles, ensuring the development of a network of voluntary and local fire and rescue units, improving them logistical support, increasing the capabilities of the civil defense forces in their response to emergency situations, extinguishing fires and dangerous events, ensuring the further development of a unified aviation security and civil defense system, meeting the needs of the civil defense forces in the appropriate types of unmanned aerial vehicles for the search and rescue of the population in the emergency zone. It was concluded that only under the condition of joint efforts of the leadership and government of the state together with all subjects of civil defense provision, a real and effective solution to the tasks of restoring all branches of the national economy and further development of the state in the post-war period is possible, and directions for further research on the topic of the article are proposed.

Keywords: reconstruction period, Recovery Plan of Ukraine, international community, unified state system of civil protection, subjects of civil protection provision.